



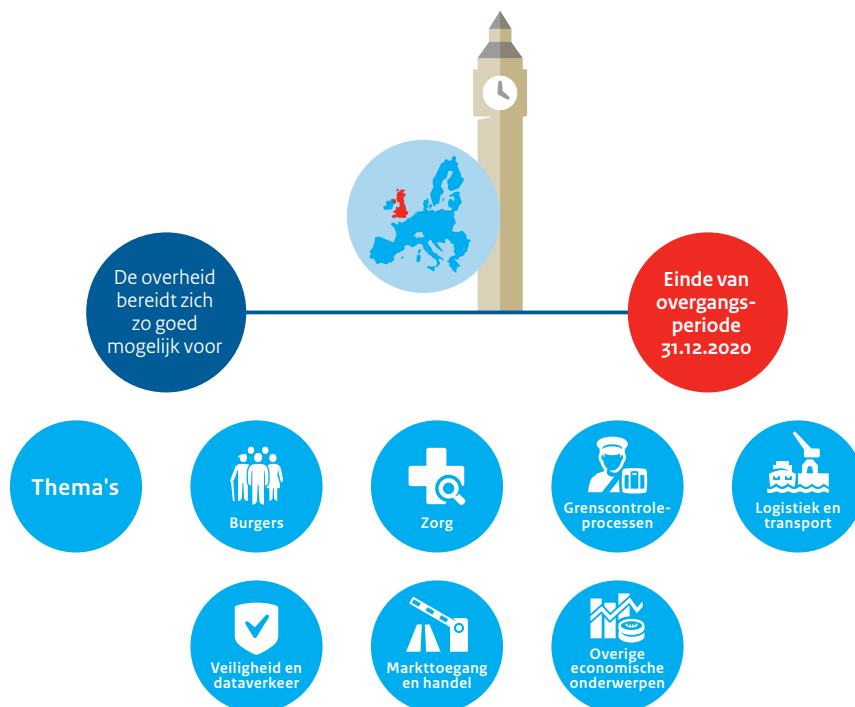
# Algemeen overzicht tijdens de Brexit overgangperiode

Het VK heeft op 31 januari 2020 de EU verlaten. Op dat moment is de overgangperiode uit het terugtrekkingsakkoord van kracht geworden, die op 31 december 2020 (einde dag) afloopt. Gedurende de overgangperiode is het VK nog aan het Unierecht gebonden en is er weinig veranderd. Tijdens deze overgangperiode onderhandelen de EU en het VK over hun toekomstig partnerschap.

Ook als er afspraken worden gemaakt zal na het aflopen van de overgangperiode veel veranderen voor iedereen: overheden, instellingen, bedrijven en burgers. De Rijksoverheid spant zich in samenwerking met alle stakeholders tot het uiterste in om zo goed mogelijk voorbereid te zijn op de nieuwe situatie per 1 januari 2021. Dit overzicht geeft een samenvatting van de verschillende voorbereidingen die momenteel getroffen worden op het niveau van de Rijksoverheid, ook wel de readinessplanning genoemd. Het overzicht is een momentopname. Afhankelijk van de onderhandelingen kunnen maatregelen nog veranderen.

Over eventuele contingencymaatregelen, bedoeld om de meest nadelige effecten op te vangen als er geen toekomstig partnerschap tot stand komt, zal pas op een later moment een besluit worden genomen.

*De readinessplanning bestaat uit verschillende onderdelen, zoals op deze pagina weergegeven.*



## Organisatie

- De minister van Buitenlandse Zaken heeft een Rijksbrede coördinerende rol bij alle voorbereidingen op het aflopen van de overgangperiode, met als doel een tijdige en consistente voorbereiding op alle beleidsterreinen.

## Communicatie en voorlichting

- Het kabinet ondersteunt burgers, bedrijven, mede-overheden en instellingen bij het voorbereiden op de nieuwe situatie middels communicatie en voorlichting. Waar mogelijk wordt hier de samenwerking met partners buiten de Rijksoverheid gezocht. (zie ook plaat 2).
- Tevens wordt ingezet op voldoende bereikbaarheid van Klant Contact Centra van de Rijksoverheid en andere diensten voor vraagbeantwoording rond het aflopen van de overgangperiode.

## Voorbereidingen EU-niveau

- Ook de Europese Commissie (Commissie) bereidt zich voor op de nieuwe situatie en vervult een coördinerende rol binnen de EU. De Commissie publiceert haar eigen plannen op een aparte readiness pagina van de website van de eigen UK-Taskforce.
- Taken van de Commissie zijn voorbereiden van technische wijzigingen van het Unierecht, aanvullende communicatie en voorlichting en eventuele voorbereidingen op een situatie zonder akkoord over het toekomstig partnerschap.
- De Commissie publiceert mededelingen over de veranderingen die sowieso plaatsvinden na de overgangperiode, met eigen maatregelen en adviezen aan overheden, instellingen, bedrijven en burgers. De Commissie publiceert daarnaast sectorspecifieke readiness notices die stakeholders op detailniveau informeren over de voorbereidingen die zij moeten treffen.

## Wetgeving

- De Verzamelwet Brexit is op 1 februari 2020 in werking getreden en regelt een aantal zaken die sowieso veranderen. Een Wetsvoorstel tot wijziging van de Verzamelwet Brexit en enkele andere wetten om ook op juridisch vlak voorbereid te zijn op de nieuwe situatie wordt aan de Staten Generaal voorgelegd.

## Crisismanagement

- Indien ernstige verstoringen na afloop van de overgangperiode ontstaan, is de nationale crisisstructuur inzetbaar.

## Beleidsvoorbereiding (inclusief implementatie terugtrekkingsakkoord)

- Beleidsvoorbereidingen zijn thematisch op de volgende pagina's weergegeven. Het gaat om reeds getroffen maatregelen (ter implementatie van het terugtrekkingsakkoord, of beleidsonderwerpen waarover niet wordt onderhandeld) en om aandachtspunten bij het bereiken van een toekomstig partnerschap en aandachtspunten voor het geval er geen toekomstig partnerschap tot stand zou komen.

## Samenwerken met EU lidstaten

- Nederland werkt samen met andere EU-lidstaten ten behoeve van een optimale nationale voorbereiding op de nieuwe situatie. Het gaat om het uitwisselen van ervaringen, afstemmen van plannen en samenwerking op grensoverschrijdende thema's.



# Readiness voorlichting tijdens de Brexit overgangperiode



## Algemeen publiek

**Na afloop van de overgangperiode gaat er veel veranderen: voor bedrijven, burgers, instellingen en overheden. Iedereen moet zich voorbereiden op de nieuwe situatie.**

Wat er allemaal gaat veranderen staat beschreven op de verschillende websites van de Rijksoverheid. Om bewustzijn bij iedereen te vergroten, zet de Rijksoverheid verschillende kanalen in zoals social media, nieuwsbrieven en overleggen. Bovendien organiseren ministeries en hun uitvoerende en toezichhoudende instanties stakeholderbijeenkomsten om hun eigen achterban voor te lichten over de specifieke gevolgen voor de eigen sector. Hier staat een overzicht van de meest gebruikte voorlichtingsinstrumenten per doelgroep.

### voornaamste loket

[www.rijksoverheid.nl/brexit](http://www.rijksoverheid.nl/brexit)



## Britse burgers in NL

**Britse burgers die voor het einde van de overgangperiode in Nederland wonen, moeten een verblijfsdocument aanvragen zodat zij in Nederland kunnen blijven wonen, werken en studeren. Hierover informeert de IND hen persoonlijk.**

Verder werkt de Rijksoverheid samen met de Britse ambassade in Nederland om deze groep voor te lichten over de acties die zij moeten ondernemen. Informatie over zaken die veranderen en voor Britse burgers die na de overgangperiode naar Nederland willen komen, is te vinden op de website van de Rijksoverheid. Deze website verwijst ook door naar andere overheidsdiensten voor meer informatie.

### voornaamste loket

[www.government.nl/brexit](http://www.government.nl/brexit)  
[www.rijksoverheid.nl/brexit](http://www.rijksoverheid.nl/brexit)  
[www.ind.nl/Brexit](http://www.ind.nl/Brexit)



## Nederlandse burgers in VK

**Nederlandse burgers die voor het einde van de overgangperiode in het VK wonen, moeten zich aanmelden voor het EU Settlement Scheme om een verblijfsstatus ((pre)-settled status) aan te vragen. De Britse autoriteiten informeren hen hierover.**

In aanvulling daarop heeft onze ambassade in Londen voorlichtingsbijeenkomsten georganiseerd. Ook de EU-missie in Londen geeft voorlichting over de veranderende situatie. Informatie over zaken die veranderen, ook voor Nederlandse burgers die na de overgangperiode naar het VK willen komen, is te vinden op de website van de Rijksoverheid. Deze website verwijst ook door naar overheidsdiensten in het VK en de Nederlandse ambassade in het VK voor meer informatie.

### voornaamste loket

[www.rijksoverheid.nl/brexit](http://www.rijksoverheid.nl/brexit)  
[www.government.nl/brexit](http://www.government.nl/brexit)  
<https://www.gov.uk/staying-uk-eu-citizen>



## Bedrijfsleven en instellingen

**Bedrijven en instellingen kunnen voor alle informatie over de veranderingen na afloop van de overgangperiode terecht op het Brexitloket.**

Hier kunnen zij ook hun eigen voorbereidingen doorlichten aan de hand van de Brexit Impact Scan. Ook fungeert het Brexitloket als klantcontactcentrum, waar ondernemers met vragen terecht kunnen. Om bewustzijn bij het bedrijfsleven te vergroten worden allerlei kanalen ingezet, zoals direct mailing, (nog te verschijnen) webinars en een mediacampagne. De Rijksoverheid werkt intensief samen met het bedrijfsleven, waaronder VNO-NCW/ MKB Nederland, Evofenedex en Portbase, om alle partijen te bereiken en optimaal voor te lichten over wat er gaat veranderen.

### voornaamste loket

[www.brexitloket.nl](http://www.brexitloket.nl)



## (Mede) overheden

**(Mede)overheden kunnen voor alle informatie over de veranderingen na afloop van de overgangperiode terecht op de website van kenniscentrum Europa decentraal.**

Hier kunnen zij ook hun eigen voorbereidingen doorlichten aan de hand van de Brexit Impact Scan voor overheden. Om bewustzijn bij alle overheidslagen te verhogen worden allerlei kanalen ingezet, zoals overleggen, vraagbeantwoording en interbestuurlijk contact.

### voornaamste loket

<https://europadecentraal.nl/brexit-loket/>



### overige middelen

Vraagbeantwoording via websites, algemene onderzoeken (CPB, CBS, Rijksbrede info), overkoepelende (media)campagne Rijksoverheid "Zorg dat Brexit je niet in de weg zit", "Wijs op Reis" campagne voor reizigers (nog in te zetten), social media, achtergrondbriefings pers en (online) stakeholderbijeenkomsten.



### overige middelen

Vraagbeantwoording via websites, Brexit hotline bij de IND, (online) events i.s.m. VK ambassade in NL, directe aanschrijving burgers door uitvoeringsorganisaties, nieuwsbrieven, posts op social media, samenwerking met belangenvertegenwoordigers en lokale gemeenschappen, sectorale voorlichting door verschillende overheidsdiensten.



### overige middelen

Vraagbeantwoording via websites, nieuwsbrieven, (online) events NL Ambassade en EU delegatie in VK, vraagbeantwoording door NL ambassade, posts op social media, samenwerking met Britse overheid, belangenvertegenwoordigers en lokale gemeenschappen.



### overige middelen

Vraagbeantwoording en advies via verschillende websites (publiek, privaat en publiek-privaat) en Brexit Impact Scan, Brexit Vouchers, nieuwsbrieven, (online) evenementen en webinars, uitgave Brexit-magazine, directe aanschrijving bedrijven door Douane/ Belastingdienst/ NWWA, Brexitpodcasts, belteam (Douane), radiocampagne, social media, communicatie-onderzoek, publiek-private initiatieven zoals Brexit Buddies, verschillende deelcampagnes (gezondheidszorg, *get ready for Brexit* (publiek-privaat), Hulp bij Brexit (privaat)), sectorale voorlichting door verschillende overheidsdiensten (zoals serious games van de NVWA).



### overige middelen

Vraagbeantwoording en advies via websites en Brexit Impact Scan voor overheden, nieuwsbrieven, samenwerking tussen verschillende overheidsdiensten met Rijksoverheid en interbestuurlijk contact via Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), Inter Provinciaal Overleg (IPO) en Unie van Waterschappen (UvW), sectorale voorlichting door verschillende overheidsdiensten.





# Burgers

Het aflopen van de overgangperiode heeft gevolgen voor zowel Britse burgers in Nederland als Nederlandse burgers in het VK op bijvoorbeeld het gebied van verblijf, toegang tot de arbeidsmarkt, sociale zekerheid, rijbewijzen, onderwijs en korte reizen en bezoeken. De rechten van burgers die zich voor het einde van de overgangperiode al in een grensoverschrijdende situatie tussen de EU en het VK bevinden, zijn beschermd door het terugtrekkingsakkoord.

De rechten van burgers die na de overgangperiode in een grensoverschrijdende situatie tussen de EU en het VK terechtkomen, worden bepaald door nationale regelgeving en de mogelijke afspraken in het toekomstig partnerschap. De Rijksoverheid zet zich er samen met de EU voor in om burgers zo goed mogelijk voor te lichten over de veranderingen. Ook reizigers moeten voorbereid zijn op de veranderde situatie.



## Verblijf in NL en arbeidsmarkt

Reeds getroffen maatregelen en huidige communicatieboodschap

- Voor Britse burgers die voor het einde van de overgangperiode in NL wonen, is verblijf en toegang tot de arbeidsmarkt in het terugtrekkingsakkoord geregeld. Zij worden door de IND uitgenodigd om een verblijfsdocument aan te vragen. Daarvoor hoeven ze niet in te burgeren.
- Britse burgers die na de overgangperiode naar NL komen en zich permanent willen vestigen, zullen moeten inburgeren. IND en DUO bereiden zich hierop voor.

### Aandachtspunten bij bereiken akkoord toekomstige relatie zoals afgesproken in politieke verklaring

- In de politieke verklaring staat dat afspraken over mobiliteit voor doelen als onderzoek, studie, training en jeugd uitwisselingen zullen worden gemaakt. Bij bereiken akkoord wordt communicatie hierop aangepast.
- Wanneer Britse burgers na de overgangperiode voor andere doeleinden naar Nederland komen zullen de nationale regels uit de Vreemdelingenwet en de Wet arbeid vreemdelingen worden toegepast.

### Aandachtspunten bij geen akkoord toekomstige relatie of geen afspraak over specifiek onderwerp

- Bij geen afspraken over mobiliteit zullen de nationale regels uit de Vreemdelingenwet en de Wet arbeid vreemdelingen worden toegepast op alle Britse burgers die na de overgangperiode naar Nederland komen.



## Erkenning Beroepskwalificaties

Reeds getroffen maatregelen en huidige communicatieboodschap

- Aanvragen voor erkenning ingediend voor het einde van de overgangperiode (inclusief bestaande erkenningen) blijven geldig. De bevoegde autoriteiten zijn hierover ingelicht.
- Tevens vervalt deelname van het VK aan databases zoals het Interne Markt Informatiesysteem (IMI) 9 maanden na afloop van de overgangperiode.

### Aandachtspunten bij bereiken akkoord toekomstige relatie zoals afgesproken in politieke verklaring

- In de politieke verklaring staat dat afspraken over erkenning van beroepskwalificaties in het kader van grensoverschrijdende dienstverlening zullen worden gemaakt. Bij bereiken akkoord wordt communicatie hierop aangepast.

### Aandachtspunten bij geen akkoord toekomstige relatie of geen afspraak over specifiek onderwerp

- Bij geen afspraken over erkenning van beroepskwalificaties in het kader van grensoverschrijdende dienstverlening is het niet mogelijk beroepskwalificaties te erkennen in het kader van grensoverschrijdende dienstverlening volgens een gemeenschappelijk EU-VK regime.
- Nieuwe aanvragen voor erkenning beroepskwalificatie van Britse gediplomeerden in NL zullen gaan via de procedure voor derde landen.



## Sociale zekerheid

Reeds getroffen maatregelen en huidige communicatieboodschap

- Voor burgers die zich voor het einde van de overgangperiode in een grensoverschrijdende situatie tussen de EU en het VK bevinden, is coördinatie van sociale zekerheid in het terugtrekkingsakkoord geregeld. De uitvoerders van sociale zekerheidswetgeving bereiden zich hierop voor.

### Aandachtspunten bij bereiken akkoord toekomstige relatie zoals afgesproken in politieke verklaring

- In de politieke verklaring staat dat afspraken over de coördinatie van sociale zekerheid voor toekomstige mobiliteit zullen worden gemaakt. Bij bereiken akkoord wordt communicatie hierop aangepast.

### Aandachtspunten bij geen akkoord toekomstige relatie of geen afspraak over specifiek onderwerp

- Bij geen afspraken over de coördinatie van sociale zekerheid voor toekomstige mobiliteit zullen nationale regels worden toegepast. Dit kan dubbele verzekering of niet verzekerd zijn voor de sociale zekerheid tot gevolg hebben.

Einde van  
overgangs-  
periode  
31.12.2020



## Hoger Onderwijs

### Reeds getroffen maatregelen en huidige communicatieboodschap

- Voor Britse burgers die voor het einde van de overgangperiode in NL wonen verandert er niets. Zij kunnen studeren volgens dezelfde voorwaarden als EU-studenten.
- Voor Britse burgers die na het einde van de overgangperiode naar NL komen, hangt het recht op studiefinanciering en het wettelijk collegegeld af van hun verblijfsvergunning.

### Aandachtspunten bij *bereiken akkoord* toekomstige relatie zoals afgesproken in politieke verklaring

- In de politieke verklaring staat dat afspraken over mobiliteit, onderzoek, studie en deelname VK aan Erasmus+-programma zullen worden gemaakt. Bij bereiken akkoord wordt communicatie hierop aangepast.



## Fiscale regelingen

### Reeds getroffen maatregelen en huidige communicatieboodschap

- Britse burgers die voor het einde van de overgangperiode in NL wonen, behouden hun fiscale voordelen zolang hun situatie niet verandert. Dit geldt ook voor inwoners van het VK voor het einde van de overgangperiode waarvan hun inkomen voor tenminste 90% in NL wordt belast.

### Aandachtspunten bij *geen akkoord* toekomstige relatie of *geen afspraak* over specifiek onderwerp

- Volgens nationale regels worden burgers die na de overgangperiode in een grensoverschrijdende fiscale situatie tussen NL en VK terechtkomen, behandeld als derdelanders. Dit betekent dat de fiscale voordelen vervallen.



## Reizen met huisdieren

### Reeds getroffen maatregelen en huidige communicatieboodschap

- Na het aflopen van de overgangperiode zullen er voor het reizen met huisdieren aanvullende eisen gelden van en naar het VK, naast de al bestaande eisen van EU lidstaten (rabiës vaccinatie, chip en paspoort). Voor een vakantie met een EU-huisdier naar het VK moet hier bijvoorbeeld rekening mee worden gehouden. Bij terugkeer in de EU voert de Douane invoercontroles uit. Bij afwijkingen zal de Douane de dierenarts van de NVWA inschakelen. Raadpleeg de website van de NVWA voor uitgebreide informatie.



## Rijbewijzen

### Reeds getroffen maatregelen en huidige communicatieboodschap

- Britse burgers die voor het einde van de overgangperiode in NL wonen, kunnen hun Britse rijbewijs tijdens de overgangperiode inwisselen voor een Nederlands rijbewijs zonder opnieuw examen te hoeven doen. Gemeentes en RDW zijn hierop voorbereid.

### Aandachtspunten bij *geen akkoord* toekomstige relatie of *geen afspraak* over specifiek onderwerp

- Na de overgangperiode blijven Britse rijbewijzen 185 dagen na vestiging Britse burger in NL geldig.



## Reizen

### Reeds getroffen maatregelen en huidige communicatieboodschap

- Britse burgers hoeven voor korte verblijven geen visum aan te vragen om naar de EU te reizen, op voorwaarde dat dit ook geldt voor EU-burgers die voor kort verblijf naar het VK reizen. De uitvoerders van visumwetgeving zijn hierover ingelicht.
- Het terugtrekkingsakkoord regelt dat burgers die onder het terugtrekkingsakkoord vallen hun ID-kaart als reisdocument voor het VK kunnen gebruiken tot 2026. Voor burgers die daar niet onder vallen, volgt in de loop van 2021 meer informatie over de geldigheid van ID-kaarten bij reizen naar het VK.

### Aandachtspunten bij *bereiken akkoord* toekomstige relatie zoals afgesproken in politieke verklaring

- In de politieke verklaring wordt bevestigd dat EU en VK o.b.v. hun eigen wetgeving geen visum vereisen voor kort verblijf. Bij afwijkende afspraken wordt communicatie hierop aangepast.



## Familierecht en burgerlijke zaken

### Reeds getroffen maatregelen en huidige communicatieboodschap

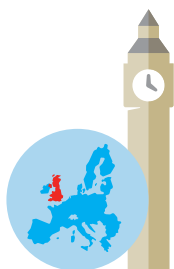
- In het terugtrekkingsakkoord zijn afspraken gemaakt over aanwijzen van bevoegde staat en rechter in zaken die zijn gestart voor het einde van de overgangperiode.

### Aandachtspunten bij *bereiken akkoord* toekomstige relatie zoals afgesproken in politieke verklaring

- In de politieke verklaring wordt bevestigd dat EU en VK effectief de bestaande familierechtelijke instrumenten zullen implementeren. Bij afwijkende afspraken wordt communicatie hierop aangepast.

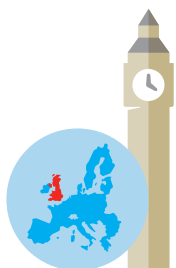
### Aandachtspunten bij *geen akkoord* toekomstige relatie of *geen afspraak* over specifiek onderwerp

- Voor zaken gestart na de overgangperiode wordt teruggevallen op de Haagse conventies.



Brexit

Overgangperiode



Brexit

Overgangperiode

# Zorg

Het aflopen van de overgangperiode heeft gevolgen voor de zorgsector, bijvoorbeeld voor zorgverzekeringen, medisch onderzoek en de leveringszekerheid van medische producten. De Rijksoverheid zet zich er samen met de EU en de zorgpartijen en –instellingen voor in om zo goed mogelijk voorbereid te zijn op alle voorzienbare gevolgen op dit gebied.

Na de overgangperiode gaat er veel veranderen en diverse details hangen nog af van de mogelijke afspraken in het toekomstig partnerschap. Ook zorgpartijen en –instellingen moeten voorbereid zijn op de veranderde situatie.



**Toegang tot verzekerde zorg en geldigheid EHIC (of een vergelijkbaar document met dezelfde rechten)**

Reeds getroffen maatregelen en huidige communicatieboodschap

- Voor burgers die zich voor het einde van de overgangperiode in een grensoverschrijdende situatie tussen de EU en het VK bevinden, is coördinatie van sociale zekerheid in het terugtrekkingsakkoord geregeld. De uitvoerders van sociale zekerheidswetgeving bereiden zich hierop voor.

**Aandachtspunten bij bereiken akkoord toekomstige relatie zoals afgesproken in politieke verklaring**

- In de politieke verklaring staat dat afspraken over de coördinatie van sociale zekerheid voor toekomstige mobiliteit zullen worden gemaakt. Bij bereiken akkoord wordt communicatie hierop aangepast.

**Aandachtspunten bij geen akkoord toekomstige relatie of geen afspraak over specifiek onderwerp**

- Bij geen afspraken over de coördinatie van sociale zekerheid voor toekomstige mobiliteit zullen nationale regels worden toegepast op burgers die na de overgangperiode in een grensoverschrijdende situatie tussen de EU en het VK komen. Dit kan dubbele verzekering of niet verzekerd zijn voor de verzekerde zorg tot gevolg hebben.
- De European Health Insurance Card (EHIC) is voor deze groep ook niet meer geldig in de relatie tussen NL en het VK. Er zijn gevolgen voor de zorgverzekering voor Britse én Nederlandse reizigers en voor zorginstellingen, zorgverleners en anderen in Nederland.



**Leveringszekerheid medicijnen en medische hulpmiddelen**

Reeds getroffen maatregelen en huidige communicatieboodschap

- De Rijksoverheid werkt proactief om problemen met de levering van genees- en hulpmiddelen te voorkomen.
- Kritische geneesmiddelen worden systematisch in kaart gebracht en acties rondom regulatoire vraagstukken over medische hulpmiddelen worden binnen de EU gecoördineerd.

**Aandachtspunten bij bereiken akkoord toekomstige relatie zoals afgesproken in politieke verklaring**

- In de politieke verklaring staat dat afspraken over goederenhandel zullen worden gemaakt, medicijnen en medische hulpmiddelen kunnen daaronder vallen.
- Zorgpartijen en instellingen worden opgeroepen om een inventarisatie van afhankelijkheid van het VK te maken en zich voor te bereiden op de periode na het aflopen van de overgangperiode.
- Tevens moeten bedrijven zich voorbereiden om te voldoen aan eisen van EU markttoelating.

**Aandachtspunten bij geen akkoord toekomstige relatie of geen afspraak over specifiek onderwerp**

- Bij geen afspraken over goederenhandel is er mogelijk een risico op problemen m.b.t. leveringszekerheid bepaalde geneesmiddelen, medische hulpmiddelen, in vitro diagnostica, medisch onderzoek en lichaamsmateriaal.

Einde van overgangsperiode  
31.12.2020



Brexit

Overgangperiode

# Grenscontroleprocessen

Het aflopen van de overgangperiode heeft gevolgen voor de grenscontroleprocessen. Voor alle goederen die de grens met het VK passeren, worden de Nederlandse zee- en luchthavens na afloop van de overgangperiode een buitengrens van de EU, met douaneformaliteiten. De capaciteit van de KMar, NVWA en Douane is uitgebreid. Omdat het VK geen deel uitmaakt van Schengen-gebied vinden al controles op personen plaats. Na afloop van de overgangperiode krijgen Britse burgers een grondige controle.

De Rijksoverheid zet zich er samen met de EU voor in om zo goed mogelijk voorbereid te zijn op alle voorzienbare gevolgen op dit gebied. Na de overgangperiode gaat er veel veranderen en diverse details hangen nog af van de mogelijke afspraken in het toekomstig partnerschap. Ook het bedrijfsleven moet voorbereid zijn op de veranderingen.



## KMar paspoortcontroles

### Reeds getroffen maatregelen en huidige communicatieboodschap

- Om de gevolgen van de terugtrekking van het VK uit de EU zoveel mogelijk op te vangen heeft de Koninklijke Marechaussee (KMar) financiële middelen ontvangen voor grenscontroles aan de grensdoorlaatposten en voor de verwerking van passagiersgegevens.
- Tevens zijn operationele en infrastructurele maatregelen in samenwerking met de luchtvaart- en maritieme sector getroffen.

### Aandachtspunten bij bereiken akkoord toekomstige relatie zoals afgesproken in politieke verklaring

- In de politieke verklaring wordt bevestigd dat EU en VK o.b.v. hun eigen wetgeving mogelijkheden bekijken om grenscontroles bij reizen voor legitieme doeleinden te faciliteren.



## NVWA en andere gerelateerde keuringsdiensten

### Reeds getroffen maatregelen en huidige communicatieboodschap

- De NVWA heeft haar capaciteit uitgebreid. Momenteel ligt de focus op het vasthouden van dit geworven personeel.
- De andere landbouw gerelateerde keuringsdiensten (Naktuinbouw, KCB en COKZ) breiden hun capaciteit ook uit.
- Tevens wordt ingezet op het flexibel inzetten van personeel en het anders inrichten van inspecties.
- Ongeacht de uitkomst van de onderhandelingen zal de handel tussen de EU en het VK te maken krijgen met restricties, certificering en controles cf. derde landen regime. Bijvoorbeeld levende dieren kunnen alleen via een erkende grensinspectiepost Nederland binnenkomen.



## Douane

### Reeds getroffen maatregelen en huidige communicatieboodschap

- Capaciteit Douane is met ca. 930 fte uitgebreid. Focus ligt nu op vasthouden personeel en aanvullend werven bij natuurlijk verloop.
- Aanpassingen in de ICT-systemen worden getest in lijn met de tijdsplanning van de Commissie.
- Huisvesting voor de douaniers is afgerond, voor zover mogelijk betreft dit structurele huisvesting.
- Tevens zijn voorbereidingen getroffen om de risicogerichte handhaving op het goederenverkeer, inclusief reizigersbagage, tussen het VK en Nederland geleidelijk op te bouwen.

### Aandachtspunten bij bereiken akkoord toekomstige relatie zoals afgesproken in politieke verklaring

- In de politieke verklaring staat dat er afspraken over faciliterende regelingen voor douanearrangementen zullen worden gemaakt. Dit betreft o.m. de wederzijdse erkenning van zogenaamde Authorised Economic Operators. Precieze aantal benodigde fte hangt af van inhoud van deze arrangementen. Bij bereiken akkoord wordt communicatie hierop aangepast.
- Als onderdeel van de communicatiecampagne zijn eind juli 76.000 bedrijven aangeschreven met oproep tot voorbereiding
- Vanaf september start Douane met oefeningen op de ferryterminals.
- Ook bij een akkoord is in alle gevallen sprake van het vervullen van douaneformaliteiten.

### Aandachtspunten bij geen akkoord toekomstige relatie of geen afspraak over specifiek onderwerp

- In alle gevallen zal sprake zijn van douaneformaliteiten. Bij geen afspraken over regulatoire aspecten goederenhandel zal worden teruggevallen op WTO- afspraken. Dat betekent onder andere de heffing van invoerrechten conform WTO tarieven en technische barrières voor de handel in goederen.

Einde van overgangsperiode  
31.12.2020



Brexit

Overgangperiode

# Logistiek en transport

Het aflopen van de overgangperiode heeft gevolgen voor transport over de weg, door de lucht en over het water. Na het aflopen van de overgangperiode zou er, zonder afspraken met het VK over het toekomstig partnerschap, bijvoorbeeld niet gevlogen kunnen worden. De Rijksoverheid verkent samen met de EU opties om dit te voorkomen. Om de doorstroming bij havens zoveel als mogelijk te bevorderen werkt de Nederlandse overheid samen met medeoverheden en andere partners aan verkeerscirculatieplannen.

Diverse details hangen nog af van de mogelijke afspraken in het toekomstig partnerschap. Ook het bedrijfsleven moet voorbereid zijn op de veranderingen. Daartoe staat de Nederlandse overheid in nauw contact met de koepels van de private partijen over de gevolgen van het einde van de transitieperiode.



## Luchtvaart: luchtvervoer

### Aandachtspunten bij *bereiken akkoord* toekomstige relatie zoals afgesproken in politieke verklaring

- In de politieke verklaring staat dat een luchtvaartovereenkomst tussen de EU en het VK zal worden gesloten. Bij bereiken akkoord wordt communicatie hierop aangepast.

### Aandachtspunten bij *geen akkoord* toekomstige relatie of *geen afspraak* over specifiek onderwerp

- Na de overgangperiode zal het VK geen onderdeel meer zijn van de gemeenschappelijke EU-luchtvaartruimte. Bij geen afspraken over een luchtvaartovereenkomst zal vliegverkeer niet meer mogelijk zijn op basis van EU wet- en regelgeving. NL zal samen met EU opties verkennen om dit te voorkomen.



## Luchtvaart: luchtvaartveiligheid

### Reeds getroffen maatregelen en huidige communicatieboodschap

- Luchtvaartsector is gevraagd om personeelslicenties afgegeven door het VK om te zetten naar een personeelslicentie afgegeven door een EU-lidstaat. Afhankelijk van de uitkomst van de onderhandelingen, kunnen deze licenties hun geldigheid verliezen.

### Aandachtspunten bij *bereiken akkoord* toekomstige relatie (TR) zoals afgesproken in Politieke Verklaring (PV)

- In de politieke verklaring staat dat een Bilateral Aviation Safety Agreement (BASA) tussen de EU en het VK zal worden gesloten. Bij bereiken akkoord wordt communicatie hierop aangepast.

### Aandachtspunten bij *geen akkoord* toekomstige relatie of *geen afspraak* over specifiek onderwerp

- Bij geen afspraken over luchtvaartveiligheid kan dit leiden tot ontwrichting van de keten van onderdelen waardoor een tekort kan ontstaan en EU operationele luchtvaartcapaciteit beperkt moet worden. NL zal samen met EU opties verkennen om dit te voorkomen.



## Luchtvaart: beveiliging burgerluchtvaart

### Reeds getroffen maatregelen en huidige communicatieboodschap

- De Commissie heeft EU regelgeving aangepast waardoor het VK is toegevoegd aan de landen die onderdeel uitmaken van het One Stop Security-system. Hierdoor zijn geen extra beveiligingscontroles nodig voor passagiers uit het VK die op Schiphol overstappen.
- Met betrekking tot ACC3 moeten luchtvaartmaatschappijen validatie van een ander EU-land verkrijgen. Op EU-niveau wordt o.l.v. de Commissie een herverdeling en praktische afspraken gemaakt voor het overnemen van de VK validaties.

Einde van  
overgangs-  
periode  
31.12.2020



### Wegvervoer

#### Reeds getroffen maatregelen en huidige communicatieboodschap

- Nationale en Internationale Wegvervoer Organisatie (NIWO) heeft het ondernemersloket vanaf 6 juli 2020 tot en met 14 augustus 2020 opengesteld, zodat vervoerders een aanvraag voor een CEMT-vergunning digitaal kunnen indienen. Wegvervoersector is van deze periode op de hoogte gesteld.

#### Aandachtspunten bij *bereiken akkoord* toekomstige relatie zoals afgesproken in politieke verklaring

- In de politieke verklaring staat dat afspraken over markttoegang wegvervoer zullen worden gemaakt. Bij bereiken akkoord wordt communicatie hierop aangepast.

#### Aandachtspunten bij *geen akkoord* toekomstige relatie of *geen afspraak* over specifiek onderwerp

- Bij geen afspraken over markttoegang voor wegvervoer zal Nederlands vrachtverkeer van, naar, door of in het VK niet in huidige omvang mogelijk zijn. Tijdelijke noodoplossing is terugvallen op het CEMT-quotasysteem. Dit is echter onvoldoende voor een structurele oplossing voor de totale vervoerstream. Daarnaast is een CEMT-vergunning relatief duur voor wegvervoerders.



### Ferryterminals

#### Reeds getroffen maatregelen en huidige communicatieboodschap

- Er is regelmatig overleg tussen alle partijen over ieders voorbereiding op het aflopen van de overgangperiode en de inzet op efficiënte afwikkeling van vervoersstromen (goederen en passagiers) van en naar het VK.
- Ferrymaatschappijen hebben afgesproken dat toegang tot het ferryterrein na de overgangperiode alleen mogelijk is als voldaan is aan alle formaliteiten, waaronder vooraanmelding via Port Community Systeem Portbase.
- Tevens coördineert Rijkswaterstaat verkeerscirculatieplannen met alle betrokken partners en zijn afspraken gemaakt over tijdelijke parkeerterreinen en inzet van matrixborden om congestie zo veel als mogelijk te voorkomen.
- In de Brexit Communicatie Tafel worden eenduidige communicatieboodschappen afgestemd met alle partijen.

#### Aandachtspunten bij *bereiken akkoord* toekomstige relatie zoals afgesproken in politieke verklaring

- In de politieke verklaring staat dat afspraken over douanearrangementen zullen worden gemaakt. Bij bereiken akkoord wordt de communicatie (inclusief communicatie via Portbase) hierop aangepast.
- Vanwege de EU-buitengrens zullen douaneformaliteiten gelden die mogelijk in en rondom de ferryterminals tot congestie kunnen leiden (Europoort, Rozenburg, Hoek van Holland, Vlaardingen en IJmuiden).

#### Aandachtspunten bij *geen akkoord* toekomstige relatie of *geen afspraak* over specifiek onderwerp

- Bij geen afspraken over aanvullende douanearrangementen zullen na de overgangperiode de WTO-regels gelden.
- Vanwege de EU-buitengrens zullen douaneformaliteiten gelden die mogelijk in en rondom de ferryterminals tot congestie kunnen leiden (Europoort, Rozenburg, Hoek van Holland, Vlaardingen en IJmuiden).



### Zeescheepvaart

#### Reeds getroffen maatregelen en huidige communicatieboodschap

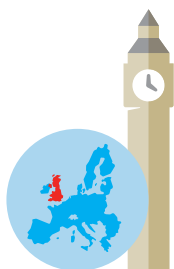
- Oproep aan sector om adviezen van de Commissie op dit onderwerp te implementeren.
- Tevens heeft de Commissie voorgesteld de TEN-T corridor Noordzee-Middellandse Zee te wijzigen waardoor deze niet langer door het VK loopt, maar over zee tussen Ierse havens en Franse, Belgische en Nederlandse havens.

#### Aandachtspunten bij *bereiken akkoord* toekomstige relatie zoals afgesproken in politieke verklaring

- In de politieke verklaring staat dat afspraken over goederenhandel, maritieme diensten en een gelijk speelveld tussen EU en VK zullen worden gemaakt.

#### Aandachtspunten bij *geen akkoord* toekomstige relatie of *geen afspraak* over specifiek onderwerp

- Bij geen afspraken over maritieme diensten zal voor de zeescheepvaart de internationale regelgeving van toepassing blijven op het gebied van veiligheid, milieu en havenstaatcontroles.
- Ook voor reddingsoperaties op zee en onderlinge bijstand wordt teruggevallen op internationale afspraken.



Brexit

Overgangperiode





# Veiligheid en dataverkeer

Het aflopen van de overgangperiode heeft gevolgen voor veiligheid en dataverkeer. Na het aflopen van de overgangperiode kan niet langer gebruik gemaakt worden van EU-instrumenten voor politie en justitie samenwerking en informatie-uitwisseling in relatie tot het VK. Voor dataverkeer geldt dat voor de uitwisseling van gegevens dezelfde regels gaan gelden als voor andere niet-EU-landen. Ook het VK zal niet langer gebonden zijn aan EU-regels voor data-uitwisseling.

De Rijksoverheid zet zich er samen met de EU voor in om zo goed mogelijk voorbereid te zijn op alle voorzienbare gevolgen op dit gebied. Na de overgangperiode gaat er veel veranderen en diverse details hangen nog af van de mogelijke afspraken in het toekomstig partnerschap. Ook het bedrijfsleven moet voorbereid zijn op de veranderingen.



## Samenwerking Politie en Justitie

### Reeds getroffen maatregelen en huidige communicatieboodschap

- Politie/KMar-liason officers zijn in het VK geplaatst.
- Tevens uitbreiding van Landelijk Internationaal Rechtshulpcentrum (LIRC).
- Ook worden OM en afdeling Internationale Rechtshulp in Strafzaken (AIRS) versterkt.
- Lopende procedures kunnen grotendeels op basis van Unierecht worden afgerond volgens het terugtrekkingsakkoord.
- Op het gebied van rechtshulp en uitlevering zijn de relevante terugvalopties in kaart gebracht.

### Aandachtspunten bij *bereiken akkoord* toekomstige relatie zoals afgesproken in politieke verklaring

- In de politieke verklaring staat dat afspraken over politie- en justitiesamenwerking voor de aanpak van criminaliteit en terrorisme zullen worden gemaakt.

### Aandachtspunten bij *geen akkoord* toekomstige relatie of *geen afspraak* over specifiek onderwerp

- Bij geen afspraken over samenwerking op het terrein van politie en justitie zullen mogelijkheden tot informatie-uitwisseling en samenwerking bij de aanpak van criminaliteit en terrorisme beperkter, trager en complexer worden. Van belang om de werklust van politie, OM, KMar en AIRS te monitoren en tevens mogelijke verschuivingen in trends van criminele fenomenen in de gaten te houden.



## Dataverkeer: persoonsgegevens (AVG en Richtlijn politie- en justitiegegevens)

### Reeds getroffen maatregelen en huidige communicatieboodschap

- Bescherming van de voor einde overgangperiode opgeslagen gegevens is geregeld in het terugtrekkingsakkoord.

### Aandachtspunten bij *bereiken akkoord* toekomstige relatie zoals afgesproken in politieke verklaring

- In de politieke verklaring staat dat de EU werkt aan de afgifte van adequaatheidsbesluiten, los van de onderhandelingen over de toekomstige relatie. Bij afgifte wordt communicatie hierop aangepast.

### Aandachtspunten bij *geen akkoord* toekomstige relatie of *geen afspraak* over specifiek onderwerp

- Wanneer deze adequaatheidsbesluiten niet door de EU worden afgegeven, wordt teruggevallen op regels voor doorgifte van persoonsgegevens aan niet-EU-landen. Hierop moet de communicatie worden aangepast.



## Data: niet-persoonsgegevens

### Aandachtspunten bij *bereiken akkoord* toekomstige relatie zoals afgesproken in politieke verklaring

- In de politieke verklaring staat dat afspraken over het verbod op niet gerechtvaardigde datalocatie-eisen zullen worden gemaakt, vergelijkbaar met die in de verordening vrij verkeer van niet-persoonlijke data.

### Aandachtspunten bij *geen akkoord* toekomstige relatie of *geen afspraak* over specifiek onderwerp

- In principe zijn EU en het VK vrij om datalocatie-eisen te stellen.

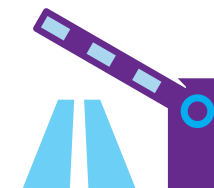
Einde van overgangsperiode  
31.12.2020



# Markttoegang en handel

Het aflopen van de overgangperiode heeft gevolgen voor markttoegang en handel. Na het aflopen van de overgangperiode wordt zonder nieuwe afspraken met het VK over het toekomstig partnerschap teruggevallen op andere internationale (WTO-)afspraken en regelgeving voor import en export tussen het VK en de EU. Dit betekent dat – anders dan nu – invoertarieven betaald moeten worden. Er kunnen ook quota voor bepaalde producten van toepassing zijn.

De Rijksoverheid zet zich er samen met de EU voor in om zo goed mogelijk voorbereid te zijn op alle voorzienbare gevolgen op dit gebied. Na de overgangperiode gaat er veel veranderen en diverse details hangen nog af van de mogelijke afspraken in het toekomstig partnerschap. Ook het bedrijfsleven moet voorbereid zijn op de veranderingen.



## Markttoegang en handel

### Reeds getroffen maatregelen en huidige communicatieboodschap

- Zie voor Douane en NVWA bij grenscontroleprocessen.
- In het terugtrekkingsakkoord zijn enkele afspraken gemaakt over reeds in de handel gebrachte goederen bij het aflopen van de overgangperiode. Daarna geschiedt de handel met het VK als derde land. Hierover wordt het bedrijfsleven geïnformeerd via bestaande kanalen, zoals Brexitloket en Brexit Impact Scan

### Aandachtspunten bij *bereiken akkoord* toekomstige relatie zoals afgesproken in politieke verklaring

- In de politieke verklaring staat dat afspraken over regulatoire aspecten voor goederenhandel en douanearrangements zullen worden gemaakt. Bij bereiken akkoord wordt communicatie hierop aangepast.
- Bedrijfsleven krijgt te maken met preferentiële oorsprongsregels bij gebruik van de tariefafspraken in het akkoord.
- Aanpassingen aan derde landen regime leidt mogelijk tot problemen in productieketens als toeleveranciers niet meer tijdig kunnen leveren of afnemers minder kunnen afzetten.

### Aandachtspunten bij *geen akkoord* toekomstige relatie of *geen afspraak* over specifiek onderwerp

- Bij geen afspraken over regulatoire aspecten goederenhandel wordt teruggevallen op WTO-regels (tarieven en niet tarifaire handelsbelemmeringen). Mogelijk leidt dit tot problemen in productieketens als toeleveranciers niet meer tijdig kunnen leveren of afnemers minder kunnen afzetten.
- Na afloop van de overgangperiode kunnen producteisen in het VK en de EU uit elkaar gaan lopen, net als voorwaarden voor controles op deze eisen.



## Invoertarieven en oorsprongsregels

### Reeds getroffen maatregelen en huidige communicatieboodschap

- Tijdens de overgangperiode hoeft van handel tussen de EU en het VK de oorsprong niet te worden aangetoond en worden er geen tarieven geheven.

### Aandachtspunten bij *bereiken akkoord* toekomstige relatie zoals afgesproken in politieke verklaring

- In de politieke verklaring staat dat afspraken over oorsprongsregels en het vermijden van tarieven zullen worden gemaakt. Bij bereiken akkoord wordt communicatie hierop aangepast.
- Voor bedrijfsleven is hier met name van belang dat men te maken krijgt met preferentiële oorsprongsregels bij gebruik van de tariefafspraken in het akkoord.

### Aandachtspunten bij *geen akkoord* toekomstige relatie of *geen afspraak* over specifiek onderwerp

- Bij geen afspraken over tarieven en oorsprongsregels wordt teruggevallen op WTO-regels (tarieven). Communicatie wordt hierop aangepast.

Einde van  
overgangs-  
periode  
31.12.2020



### Reeds in handel gebrachte goederen (veterinair en niet veterinair) direct na het aflopen overgangperiode

#### Reeds getroffen maatregelen en huidige communicatieboodschap

- **Niet veterinair**  
In het terugtrekkingsakkoord is geregeld dat goederen die voor einde overgangperiode rechtmatig in EU of VK in de handel zijn gebracht, na aflopen overgangperiode verhandeld mogen blijven worden in VK en EU, totdat ze de eindgebruiker hebben bereikt.
- **Levende dieren, levende producten, en dierlijke producten**  
In het terugtrekkingsakkoord is geen overgangsregime afgesproken en vervalt per direct de douanestatus 'Uniegoederen' waardoor ze per direct worden behandeld volgens het derde landen regime voor import en export. Dit betekent SPS-controles op (private)inspectieposten per einde overgangperiode. Bedrijven zullen hier rekening mee moeten houden.



### Dual use goederen

#### Reeds getroffen maatregelen en huidige communicatieboodschap

- De Commissie zal het VK toevoegen aan de lijst landen waarvoor een uniale vergunning verplicht is. Deze verplichting zal na de overgangperiode gelden.
- Voor (door)levering van strategische goederen (m.n. dual-use) wordt vergunning verplicht, en levering moet gemeld worden bij Centrale Dienst In- en Uitvoer (CDIU). Deze dienst is ingelicht en bereidt zich voor op toename aanvragen.



### Product-certificering en Notified Body

#### Reeds getroffen maatregelen en huidige communicatieboodschap

- Verduidelijking en uitleg van verplichting om gebruik te maken van een aangewezen keuringsinstelling, Notified Body die in een EU-lidstaat gevestigd is. Na de overgangperiode worden alleen nog productcertificaten erkend van in EU aangewezen Notified Bodies. Bedrijfsleven moet dus zorgen dat certificering geschiedt door een in de EU gevestigde Notified Body, bij producten waarvoor dit vereist is, anders kan het product niet op de EU-markt worden gebracht.



### Intellectueel eigendom

#### Reeds getroffen maatregelen en huidige communicatieboodschap

- In het terugtrekkingsakkoord is geregeld dat bestaande unitaire intellectuele eigendomsrechten, waaronder unitaire merken en modellen in het VK beschermd blijven en andersom.
- In artikel VI van de verzamelwet Brexit is voortgezette bescherming van in Nederland geregistreerde oorspronkelijke topografieën en halfgeleider producten geregeld.

#### Aandachtspunten bij bereiken akkoord toekomstige relatie zoals afgesproken in politieke verklaring

- In de politieke verklaring staat dat afspraken over wederzijdse erkenning en bescherming van intellectuele eigendomsrechten zullen worden gemaakt. Bij bereiken akkoord wordt communicatie hierop aangepast.

#### Aandachtspunten bij geen akkoord toekomstige relatie of geen afspraak over specifiek onderwerp

- Bij geen afspraken over wederzijdse erkenning van intellectuele eigendomsrechten wordt teruggevallen op internationale afspraken, zoals o.a. WTO/TRIPS.



### Diensten

#### Reeds getroffen maatregelen en huidige communicatieboodschap

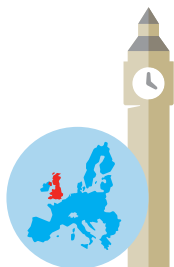
- Na afloop van de overgangperiode stopt het vrij verkeer van diensten. Consequenties hiervan worden momenteel gecommuniceerd met als doel bewustwording en activering van bedrijven om zich hierop voor te bereiden.

#### Aandachtspunten bij bereiken akkoord toekomstige relatie zoals afgesproken in politieke verklaring

- In de politieke verklaring staat dat afspraken over markttoegang voor dienstverleners zullen worden gemaakt. Bij bereiken akkoord wordt communicatie hierop aangepast.

#### Aandachtspunten bij geen akkoord toekomstige relatie of geen afspraak over specifiek onderwerp

- Bij geen afspraken over markttoegang voor dienstverleners wordt teruggevallen op WTO-afspraken op gebied van dienstverlening (GATS). Dit heeft gevolgen voor onder meer markttoegang en nationale behandeling van dienstverleners.



Brexit

Overgangperiode



### Beschermde oorsprongsbenaming en Kwekersrecht

#### Reeds getroffen maatregelen en huidige communicatieboodschap

- In het terugtrekkingsakkoord is geregeld dat bestaande unitaire intellectuele eigendomsrechten, waaronder kwekersrechten en geografische oorsprongsbenamingen, in het VK beschermd blijven en andersom.
- In het terugtrekkingsakkoord is tevens overgangsrecht geregeld voor in behandeling zijnde aanvragen.

#### Aandachtspunten bij *bereiken akkoord* toekomstige relatie zoals afgesproken in politieke verklaring

- In de politieke verklaring staat dat afspraken zullen worden gemaakt over wederzijdse erkenning van intellectuele eigendomsrechten, inclusief beschermde oorsprongsbenamingen. Bij bereiken akkoord wordt communicatie hierop aangepast.

#### Aandachtspunten bij *geen akkoord* toekomstige relatie of *geen afspraak* over specifiek onderwerp

- Bij geen afspraken over wederzijdse erkenning van intellectuele eigendomsrechten inclusief beschermde oorsprongsbenamingen wordt teruggevallen op bestaande internationale verdragen.



### Aanbestedingen

#### Reeds getroffen maatregelen en huidige communicatieboodschap

- In het terugtrekkingsakkoord is de afwikkeling van lopende aanbestedingen geregeld.

#### Aandachtspunten bij *bereiken akkoord* toekomstige relatie zoals afgesproken in politieke verklaring

- In de politieke verklaring staat dat afspraken over markttoegang bij aanbestedingen zullen worden gemaakt. Bij bereiken akkoord wordt communicatie hierop aangepast.

#### Aandachtspunten bij *geen akkoord* toekomstige relatie of *geen afspraak* over specifiek onderwerp

- Bij geen afspraken over markttoegang bij aanbestedingen zal worden teruggevallen op het Global Procurement Agreement (GPA), mits het VK hiertoe toetreedt. In beide gevallen zal communicatie hierop worden aangepast.



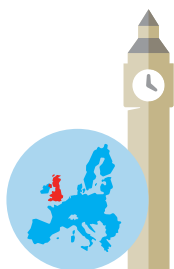
### Audiovisuele mediabedrijven

#### Aandachtspunten bij *bereiken akkoord* toekomstige relatie zoals afgesproken in politieke verklaring

- In de politieke verklaring staat dat afspraken over markttoegang voor dienstverleners, inclusief Audio Visuele mediabedrijven zullen worden gemaakt. Bij bereiken akkoord wordt communicatie hierop aangepast.

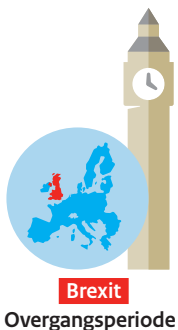
#### Aandachtspunten bij *geen akkoord* toekomstige relatie of *geen afspraak* over specifiek onderwerp

- Bij geen afspraken over markttoegang voor Britse AV-dienstverleners moeten Britse bedrijven zich individueel melden bij het Commissariaat voor de Media voor een licentie.



Brexit

Overgangperiode



# Overige economische onderwerpen

Het aflopen van de overgangperiode heeft ook gevolgen voor overige economische onderwerpen zoals financiële diensten, visserij, energie en klimaat. Ondernemers kunnen zich voorbereiden en informeren via [Brexitloket.nl](https://brexitloket.nl). De Rijksoverheid zet zich er samen met de EU voor in om zo goed mogelijk voorbereid te zijn op alle voorzienbare gevolgen op deze gebieden.

Na de overgangperiode gaat er veel veranderen en diverse details hangen nog af van de mogelijke afspraken in het toekomstig partnerschap. Ook het bedrijfsleven moet voorbereid zijn op de veranderingen.



## Financiële markten

### Aandachtspunten bij *bereiken akkoord* toekomstige relatie zoals afgesproken in politieke verklaring

- In de politieke verklaring staat dat afspraken over financiële diensten zullen worden gemaakt.
- Los daarvan bekijkt de Commissie of het regelgevend kader en de supervisie van de VK financiële markt als gelijkwaardig (equivalent) kan worden aangemerkt voor relevante doeleinden.

### Aandachtspunten bij *geen akkoord* toekomstige relatie of *geen afspraak* over specifiek onderwerp

- Bij geen afspraken over financiële diensten en bij ontbreken equivalentiebesluit, heeft dit gevolgen voor de financiële markten. Financiële instellingen moeten daarom doorgaan met het treffen van maatregelen waar nodig zodat zij goed op dit scenario zijn voorbereid.



## Klimaat

### Reeds getroffen maatregelen en huidige communicatieboodschap

- Het terugtrekkingsakkoord regelt de omgang met klimaatverplichtingen tijdens de overgangperiode.

### Aandachtspunten bij *bereiken akkoord* toekomstige relatie zoals afgesproken in politieke verklaring

- In de politieke verklaring staat dat afspraken over aansluiting VK op ETS zullen worden gemaakt.

### Aandachtspunten bij *geen akkoord* toekomstige relatie of *geen afspraak* over specifiek onderwerp

- Bij geen afspraken over deelname VK aan ETS nemen VK bedrijven niet meer deel aan ETS. Hetzelfde geldt voor f-quotaregeling.



## Energie

### Reeds getroffen maatregelen en huidige communicatieboodschap

- In de verzamelwet Brexit Art III en IV zijn maatregelen getroffen om voortzetting van handel van elektriciteit en gas met het VK mogelijk te maken.

### Aandachtspunten bij *bereiken akkoord* toekomstige relatie zoals afgesproken in politieke verklaring

- In de politieke verklaring staat dat afspraken over energiesamenwerking tussen de EU en het VK zullen worden gemaakt. Bij bereiken akkoord wordt communicatie hierop aangepast.

### Aandachtspunten bij *geen akkoord* toekomstige relatie of *geen afspraak* over specifiek onderwerp

- In verzamelwet genomen maatregelen worden voldoende geacht om onacceptabele gevolgen van geen afspraken te ondervangen.

Einde van  
overgangs-  
periode  
31.12.2020



### Visserij

#### Reeds getroffen maatregelen en huidige communicatieboodschap

- Nauw contact met de sector en de Europese Commissie over voortgang onderhandelingen en consequenties bij geen akkoord.

#### Aandachtspunten bij *bereiken akkoord* toekomstige relatie zoals afgesproken in politieke verklaring

- In de politieke verklaring staat dat afspraken over toegang tot elkaars wateren zullen worden gemaakt. Bij bereiken akkoord wordt communicatie hierop aangepast.

#### Aandachtspunten bij *geen akkoord* toekomstige relatie of *geen afspraak* over specifiek onderwerp

- Bij geen afspraken over toegang tot elkaars wateren hebben vissers uit de EU geen toegang meer tot de VK viswateren en andersom.



### Cultuur

#### Aandachtspunten bij *bereiken akkoord* toekomstige relatie zoals afgesproken in politieke verklaring

- O.b.v. huidige EU-regelgeving kunnen Cultuuroederen vanuit het VK tot 3 jaar na exportdatum met bewijsstukken teruggehaald worden naar NL zonder importrechten.



### Internationale samenwerking en onderzoek

#### Aandachtspunten bij *bereiken akkoord* toekomstige relatie zoals afgesproken in politieke verklaring

- In de politieke verklaring staat dat afspraken over deelname VK aan Unieprogramma's, o.a. Horizon Europe zullen worden gemaakt. Bij bereiken akkoord wordt communicatie hierop aangepast.

#### Aandachtspunten bij *geen akkoord* toekomstige relatie (TR) of *geen afspraak* over specifiek onderwerp

- Bij geen afspraken over deelname VK aan Unieprogramma's kunnen VK-instellingen niet meer deelnemen aan Unieprogramma's.



### Telecom

#### Aandachtspunten bij *bereiken akkoord* toekomstige relatie zoals afgesproken in politieke verklaring

- In de politieke verklaring staat dat afspraken over samenwerking en markttoegang op het gebied van telecom zullen worden gemaakt. Bij bereiken akkoord wordt communicatie hierop aangepast.

#### Aandachtspunten bij *geen akkoord* toekomstige relatie of *geen afspraak* over specifiek onderwerp

- Bij geen afspraken over samenwerking en markttoegang op het gebied van telecom geen gevolgen voorzien, behalve veranderde marktomstandigheden (zoals roaming tarieven). Hierop wordt reeds gewezen in de communicatie.



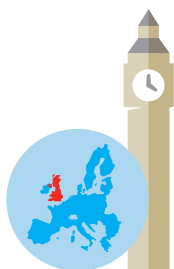
### Justitiële samenwerking handelszaken (commerciële geschillenbeslechting)

#### Reeds getroffen maatregelen en huidige communicatieboodschap

- In het terugtrekkingsakkoord zijn afspraken gemaakt over aanwijzen van de bevoegde staat en rechter in lopende zaken.

#### Aandachtspunten bij *geen akkoord* toekomstige relatie of *geen afspraak* over specifiek onderwerp

- Voor nieuwe zaken wordt teruggevallen op de Haagse conventies en het Verdrag van Lugano indien het VK daarbij partij wordt.



Brexit

Overgangperiode